

PROGRAM ROZVOJA OBCE LAŽANY NA ROKY 2015 – 2022

Názov:	Program rozvoja obce Lažany na roky 2015 - 2022
Územné vymedzenie:	Prešovský kraj, okres Prešov, obec Lažany
Dátum schválenia PRO:	26.09.2015
Dátum platnosti:	12/2022
Verzia	01/2015
Publikovaný verejne	11/2015

OBSAH

Úvod

1. Analytická časť.....	8
1.1 Analýza vnútorného prostredia.....	8
1.2 Analýza vonkajšieho prostredia.....	20
1.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia.....	21
2. Strategická časť.....	26
3. Programová časť /plánovacia časť.....	28
4. Realizačná časť.....	37
4.1 Popis úloh jednotlivých partnerov a organizačné zabezpečenie realizácie.....	37
4.2 Akčný plán.....	37
4.3 Systém monitorovania a zabezpečenia.....	39
5. Finančná časť.....	40
6. Povinné prílohy PHSR.....	43

ÚVOD

Program rozvoja obce (ďalej len PR), je základným a kľúčovým dokumentom obce, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. Hlavným dôvodom pre vypracovanie Programu rozvoja obce Lažany bolo zapojenie koordinácie jednotlivých subjektov pôsobiacich v obci pri rozvoji územia obce, formulovaní spoločných cieľov, plánovaní aktivít a projektov. Tento dokument zároveň vytvára predpoklady na možnosť širšieho zapojenia sa do procesu čerpania prostriedkov z fondov EÚ, z podporných a rozvojových programov v rámci národných zdrojov.

Na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a jej územia boli stanovené strategické ciele a priority rozvoja, ktoré naplňajú víziu ďalšieho smerovania rozvoja obce. Program rozvoja obce predstavuje smer, akým sa obec Lažany chce uberať a prostredníctvom navrhnutých opatrení oživovať sociálny, ekonomický a kultúrny rozvoj obce. Pri tvorbe Programu rozvoja obce sa uplatňoval participatívny prístup, ktorý priniesol pre samosprávu pohľad a názory občanov, ktorí územie a život v obci poznajú najlepšie.

Program rozvoja obce poskytuje komplexný pohľad na to, aká obec je a akou by chcela byť. Vízia o smerovaní obce stanovená v PR, vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy obce a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Tento dokument má zásadný význam pre rozvoj obce a jeho existencia je podmienkou pri získavaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov v programovom období 2015 - 2022.

PR obce Lažany bol vytvorený spoluprácou hlavných aktérov z územia. Pri zahájení procesu spracovania bol zriadený riadiaci tím, tvorený zástupcami obce a externým pracovníkom a pracovnou skupinou. Riadiaci tím bol zodpovedný za koordináciu procesu prípravy a realizácie PR a pozostával z garanta PR (starosta obce), poslanca obecného zastupiteľstva, administratívnej pracovníčky obce a keďže sa príprava PR realizovala v spolupráci s externou firmou, členom

riadiaceho tímu je aj externý odborník. Pracovná skupina sa skladala zo zástupcov funkčných komunít a predstaviteľov rôznych oblastí verejného života obce – mládež, dôchodcovia, podnikateľský sektor, školstvo a kultúra. Členovia pracovnej skupiny prezentovali svoj pohľad na rozvojové priority obce, ktoré boli premietnuté do pripravovaných aktivít v krátkodobom alebo strednodobom horizonte. Predpokladané obdobie spracovania PRO bolo stanovené na jún 2015 až september 2015, z dôvodu zdĺhavejšieho riešenia jednotlivých častí bol termín predĺžený do novembra 2015. Počas spracovania PR prebiehali pracovné stretnutia a proces spracovania trval od júna 2015 do novembra 2015. Časový harmonogram umožnil poslancom a obyvateľom aktívne sa zúčastňovať na procese prípravy strategického plánovacieho dokumentu, prípadne koordinovať strategické plánovanie v území s prípravou iných strategických plánovacích dokumentov.

Do spracovania PR obce Lažany dostali príležitosť vstúpiť všetci obyvatelia obce vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z obce. Obyvatelia ako aj zástupcovia podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií mali možnosť zapojiť sa do procesu programovania prostredníctvom rozhovorov a pripomienkovania pracovných verzií strategického programu. Tabuľka č. 2 zobrazuje spôsob zapojenia verejnosti do prípravy Programu rozvoja obce. Verejnosť bola informovaná o spracovávaní PRO hlavne prostredníctvom webovej stránky obce.

Tabuľka č. 1: Harmonogram spracovania PR obce Lažany

Termín	Jún 2015	Júl 2015	August 2015	September 2015
Úvod	x			
Analytická časť	x	x		
Strategická časť		x		
Programová časť		x		
Realizačná časť			x	
Finančná časť			x	
Verejné prerokovanie			x	
Schválenie PR obec.zastupiteľstvom				x

(zdroj: vlastné spracovanie)

Tabuľka č. 2 Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	x		
Webová stránka obce	x	x	
Využitie existujúcich médií			
Informácie v obecnom rozhlase	x		
Stretnutia	x	x	
Informačné aktivity			
Telefónna informačná linka		x	
Stretnutia			
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov		x	x
Stretnutia s kľúčovými skupinami	x	x	
Návšteva v dotknutom území		x	
Riešenie problémov a metódy na dosiahnutie konsenzu			
Brainstorming		x	x
Rokovania			x
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby		x	x
Práca s expertmi			x
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	x	x	
Prieskumy verejnej mienky	x	x	
Poradné skupiny			
Pracovné skupiny			x

(zdroj: vlastné spracovanie)

Program rozvoja obce Lažany na roky 2015-2022 bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a bol predložený obecnému zastupiteľstvu na schválenie.

Tabuľka č. 3 Zámer spracovania PR

Názov dokumentu	Program rozvoja obce Lažany na roky 2015 - 2022		
Forma spracovania	Spracovanie PR bude vykonávať obec za pomoci externých odborníkov, v súlade s Metodikou na vypracovanie PR obce, verzia 2.0 (podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.)		
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania PR bude manažovaný prostredníctvom riadiaceho tímu, ktorý je zodpovedný za celkovú koordináciu spracovania PR.		
	Riadiaci tím		
	Meno	Funkcia v obci	Činnosť v riadiacom tíme
	Emília Miškufová	starostka obce	Koordinátor riadiaceho tímu
	Martin Miškuf	zástupca starostu obce	Člen riadiaceho tímu
	Tatiana Miškufová	Poslanec OZ	Člen riadiaceho tímu
	Mgr. Erika Rypáková	externý odborník	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
	Zriadená bude pracovná skupina zo zástupcov obce, ktorá bude zodpovedná za tvorbu obsahovej stránky PR obce		
	Do spracovania PR bude zapojená aj verejnosť, a to formou získavania informácií prostredníctvom dotazníkov/ankiet, komunikácie a stretnutí s obyvateľmi.		
Obdobie spracovania	- obdobie spracovania 08/2015 – 11/2015 - harmonogram spracovania (samostatný dokument)		
Financovanie spracovania	Rozpočet obce		

(zdroj: vlastné spracovanie)

Program rozvoja obce pozostáva z :

- analytickej časti,
- strategickej časti,
- programovej časti,
- realizačnej časti,
- finančnej časti.

Program rozvoja obce Lažany je dokumentom otvoreným a na základe výsledkov hodnotenia a stavu implementácie jednotlivých aktivít môže byť aktualizovaný a dopĺňaný.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľov, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce. Analýza sa opiera aj o PHSR obce Lažany na predchádzajúce obdobie. Predstavuje súčasný stav hospodárskej, sociálnej a ekonomickej stránky, infraštruktúry a životného prostredia. Na základe výsledkov analýzy a uvedomenia si silných a slabých stránok obce s možnosťami využitia príležitostí a eliminácie ohrození, boli stanovené priority rozvoja obce.

1.1 Analýza vnútorného prostredia

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Lažany súčasťou okresu Prešov a Vyššieho územného celku Prešov.

Obrázok č. 1 Situačná mapa obce Lažany

Tabuľka č. 4 Základná charakteristika obce Lažany

Základná charakteristika obce Lažany	
Kód obce	524735
Názov okresu	Prešov
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PSČ	082 32
Telefónne smerové číslo	051
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1320
Nadmorská výška obce - mesta v m	383
Celková výmera územia obce [ha]	131
Hustota obyvateľstva na km ²	136

Zdroj: ŠÚ SR

Nadmorská výška obce je 383 m.n.m. a radí sa k vyššie položeným obciam. Celková výmera územia presahuje 131 ha. Z hľadiska hustoty osídlenia patrí obec k slabo zaľudneným obciam.

História obce

Osídlenie nastalo v neolite – sídlisko lengyelskej kultúry, mohylové pohrebisko skupiny východoslovenských mohýl, osídlenie v dobe hallštattskej, laténskej a slovanskej. Obec je doložená z roku 1320 ako Laz, naskôr ako Lazany (1773), Lazani (1786), Lažany (1920): maďarsky Lászka.

Obec v roku 1320 patrila panstvu Svinia, keď v roku 1427 mala 2 porty, Detrikovi z Brezovice. V roku 1787 mala 7 domov a 47 obyvateľov, v roku 1828 mala 12 domov a 100 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, ovocinárstvom, plátenníctvom, furmankou a pálili vápno. Dodnes je to poľnohospodárska obec. JRD (Jednotné poľnohospodárske družstvo) bolo založené v roku 1959. Časť obyvateľstva pracovala v priemyselných podnikoch Prešova.

Prírodné pomery

Obec Lažany leží na východe Slovenska, 14 km na západ od okresného mesta Prešov. Geografická poloha obce je 49°02' s. z. š. a 21°05' v. z. d.. Lažany patria podľa územno-správneho členenia do Prešovského kraja a okresu Prešov. Kataster obce susedí na severe s katastrom obce Jarovnice, na východe s obcami Ostrovany a Medzany, na juhu hraničí s obcou Svinia, a západnú hranicu tvorí kataster obce Daletice. Rozlohou (131 ha) ako aj počtom obyvateľov (178) patrí obec Lažany medzi malé obce Slovenska. Lažany ležia v nadmorskej výške 383m v geomorfologickom celku Šarišská vrchovina, v podcelku Širocká brázda. Šarišská vrchovina patrí v rámci Alpsko-himalájskej sústavy do podsústavy Vonkajšie Západné Karpaty a Pôdhôľno-magurskej oblasti. Šarišská vrchovina je flyšové pohoriebudované vrstvami ílovcov, pieskovcov, zlepcov, slieňov a brekcií.

Z hľadiska klimatických podmienok patrí obec do mierne teplej klimatickej oblasti s chladnou zimou. Počet letných dní (s max. 25°C a viac) je tu len menej ako 50. Priemerný úhrn zrážok sa pohybuje okolo 600 mm ročne. Doliny a svahy Braniska a Bachurne patria do mierne teplej oblasti s priemernými ročnými teplotami okolo 6 °C. Vrcholové časti Braniska patria do chladnej klimatickej oblasti, ktorej priemerná ročná teplota sa pohybuje pod 4 °C. Najstudenší mesiac je január s priemernými teplotami -4 až -7 °C a v najteplejšom mesiaci júl sa priemerné teploty pohybujú od 14 do 19,5. Najmenšie množstvo zrážok je vo februári, najväčšie v júli priemerne padne za rok 650 - 750 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je vo vrcholových častiach pohoria 80 - 120 s priemerným maximom 40 - 60 cm. Šarišská vrchovina

patrí do mierne teplej oblasti. Počet letných dní dosahuje menej ako 50 s priemernou teplotou v júli 15 - 16°C. Bližšie zaradenie tohto územia je do mierne teplej a zároveň vlhkej oblasti, so studenou zimou s priemernou januárovou teplotou -5 °C. Klíma je ovplyvnená európskou kontinentálnou klímou s vplyvom oceánskeho vzduchu. Kotlina je chudobnejšia na zrážky. Ročný úhrn zrážok je 600 - 700 mm. Charakteristickou črtou je zrážkový tieň. Maximálny úhrn zrážok pripadá na mesiac júl, kedy sú charakteristické búrkové lejaky. Sú to krátke, avšak intenzívne dažde, ktoré majú malý plošný rozsah a zároveň značnú intenzitu, čo má vplyv najmä na menšie odtoky a na vznik podružných maxím. Najmenej zrážok je v zimných mesiacoch a to vo forme snehu. Snehová prikrývka sa udrží 48 až 80 dní. Najteplejšími mesiacmi sú jún, júl a august.

Z pôdných typov hnedé lesné pôdy – kambizeme. Tvorí prevažnú časť pôdneho krytu pod trávnyimi porastami. Vyskytujú sa približne do nadmorskej výšky 800 m s rôznou hĺbkou a obsahom skeletu. Hĺbka pôdneho profilu po súvislú vrstvu skeletu, alebo pevnú horninu, je variabilná. Prevládajú stredne hlboké až hlboké pôdy (od 0,4 do 1,2 m). Kambizeme s plytkým profilom (do 0,3 m) sú zastúpené len ojedinele na vrchných častiach svahov a na miestach, kde sa pevná hornina vyskytuje blízko povrchu pôd.

Tabuľka č. 4 znázorňuje štruktúru pôdy v obci Lažany a jej zmeny od roku 2010 do 2014. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy sa od roku 2013 zvýšila na úkor poľnohospodárskej pôdy, a to z dôvodu rozšírenia zastavaných a ostatných plôch. Orná pôda od roku 2010 do 2014 ostala v rovnakej výmere. K zmenšeniu došlo od roku 2013 vo výmere trvalých trávnych porastov.

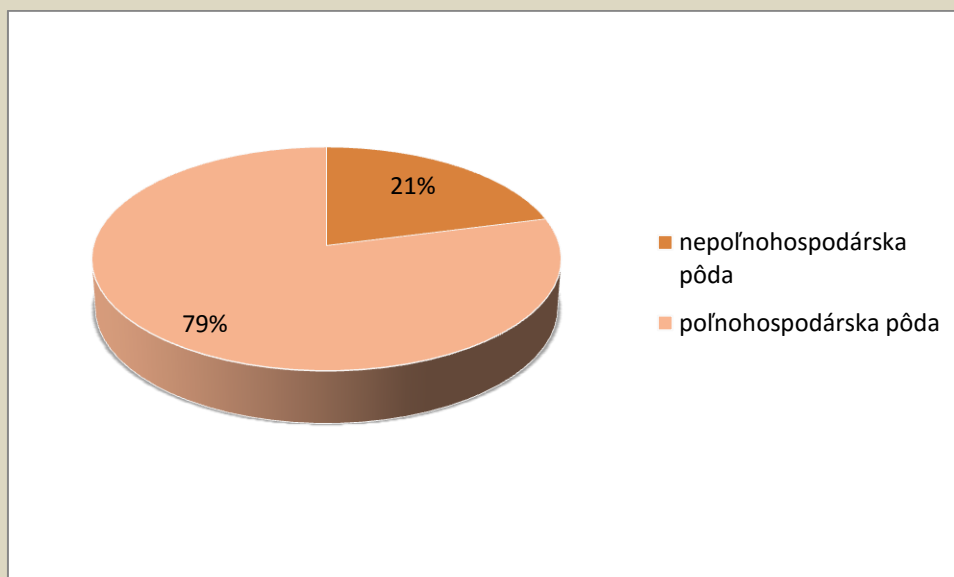
Tabuľka č. 5 Štruktúra pôdy v obci Lažany

DRUHY PÔDY	Výmera v ha				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLNOHOSPODÁRSKA PÔDA	103,8	103,8	103,8	103,8	103,8
ORNÁ PÔDA	47,54	47,54	47,54	47,54	47,54
ZÁHRADY	7,37	7,37	7,37	7,37	7,39
TRVALÉ TRÁVNE PORASTY	47,34	47,33	47,33	47,33	47,33
NEPOLNOHOSPODÁRSKA PÔDA	27,44	27,44	27,45	27,45	27,43
LESNÉ PLOCHY	9,80	9,80	9,80	9,80	9,80
ZASTAVANÉ PLOCHY	10,06	10,06	10,08	10,08	10,05
VODNÉ PLOCHY	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50
OSTATNÉ PLOCHY	5,07	5,07	5,06	5,06	5,06
SPOLU VÝMERA PÔDY	131,25	131,25	131,25	131,25	131,25

(zdroj: www.statistics.sk)

V roku 2014 z celkovej výmery pôdy 131 ha predstavovalo 79% poľnohospodárskej a 21% nepoľnohospodárskej pôdy. Grafy č. 1 a 2 znázorňujú štruktúru pôdy v katastri obce.

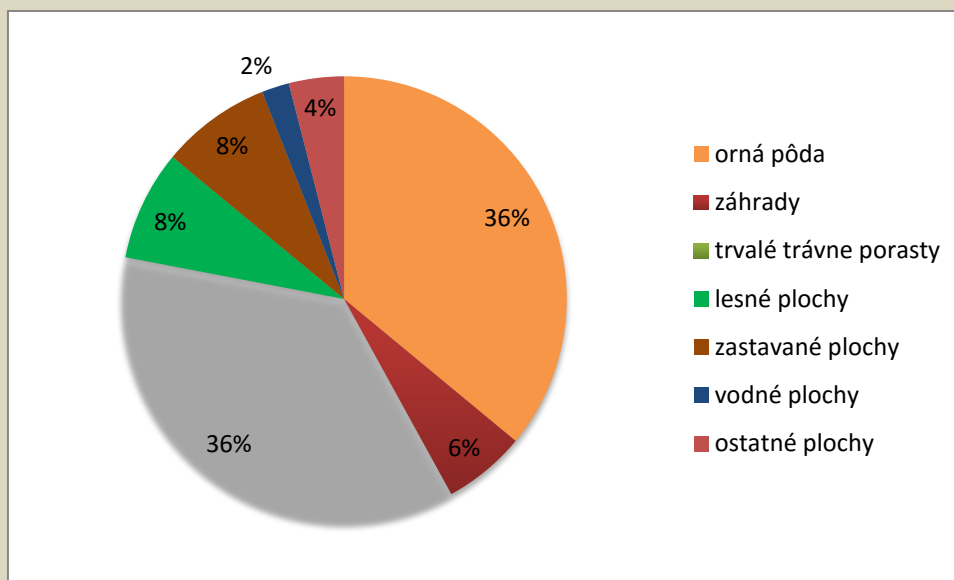
Graf č. 1 Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy

(zdroj: www.statistics.sk)

V roku 2014 z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy, najväčšiu časť zaberala orná pôda a trvalé trávne porasty. Zvyšok predstavujú záhrady. Najväčšou časťou výmery nepoľnohospodárskej pôdy sú zastavané a lesné plochy.

Graf č. 2 Štruktúra pôdy obce Lažany

(zdroj: www.statistics.sk)

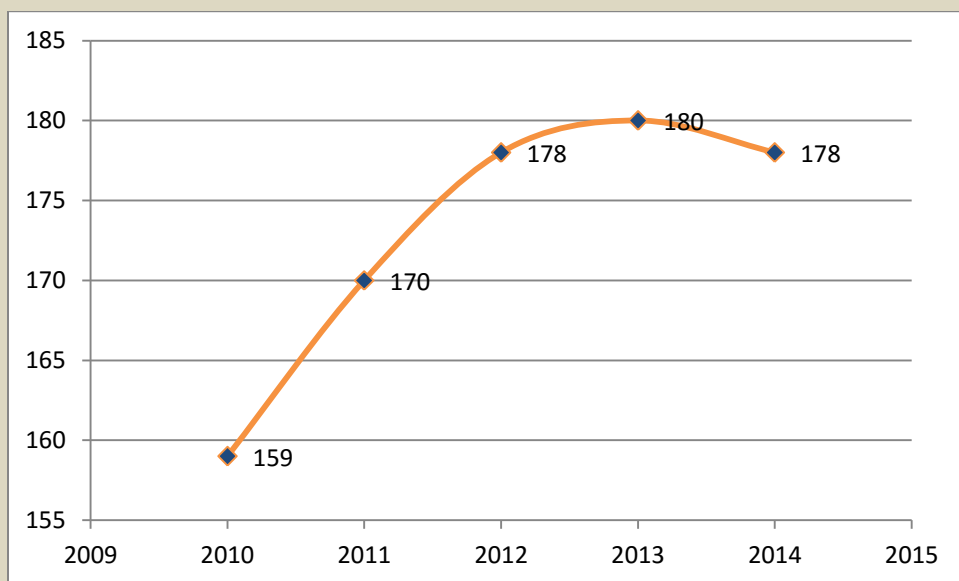
Územie chotára bolo v minulosti značne odlesnené. Podľa fyto geografického členenia patrí kataster obce do obvodu západokarpatskej flóry a podobvodu východobeskydskej flóry. Z drevín sú zastúpené napr. buk, breza, osika, jedľa, smrek, borovica.

Z hľadiska fauny (živočíšstva) patrí kataster obce do zóny živočíšstva listnatých lesov. Vyskytujú sa tu liška obyčajná, zajac poľný, srnec hôrny, jeleň, sojka obyčajná, bažant či rôzne druhy hlodavcov a hmyzu. Na území obce sa nenachádza žiadna významná chránená oblasť.

Sociálno-ekonomická oblasť

Počet obyvateľov obce Lažany sa za posledné 3 roky menil len v malých odchýlkach. Graf č. 3 zobrazuje vývoj počtu obyvateľov od roku 2010 po 2014. Najväčší počet obyvateľov žilo v obci v roku 2013 a najmenej v roku 2010. Podľa posledných údajov má obec k 31.12.2014 178 obyvateľov.

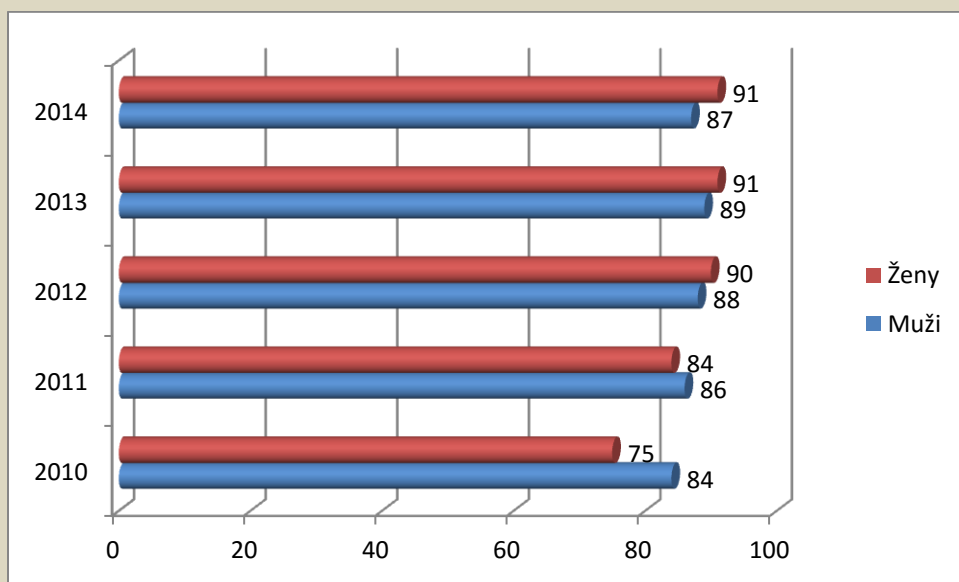
Graf č.3 Vývoj počtu obyvateľov

(zdroj: evidencia OcÚ)

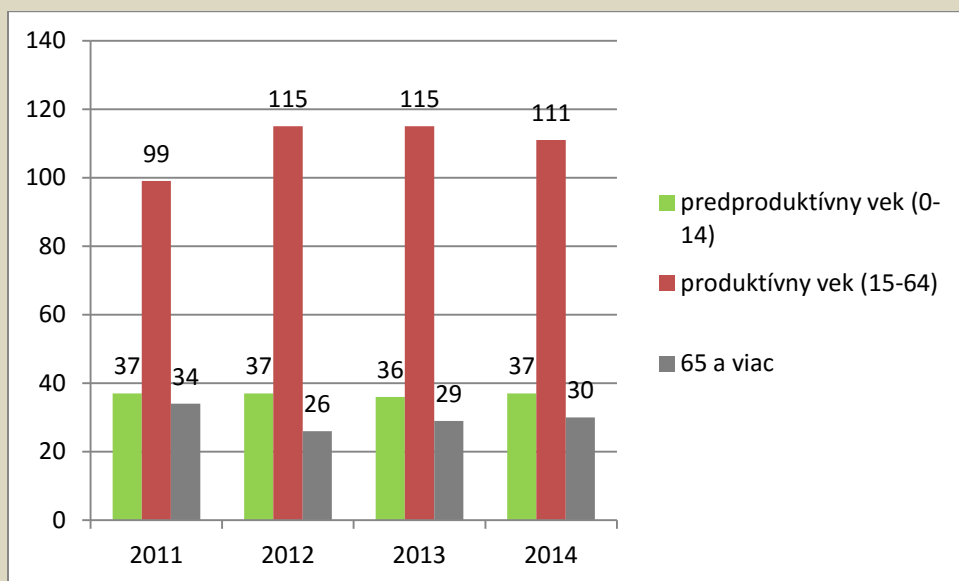
Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia je zobrazená v grafe č. 4. Pomer počtu žien bol od roku 2012 väčší ako počet mužov. Najväčší počet mužov bol v roku 2013. Najmenší počet žien bol v roku 2010.

Graf č. 4 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

(zdroj: evidencia OcÚ)

Graf č. 5 Štruktúra obyvateľstva podľa veku

(zdroj: www.statistics.sk)

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov vo veku 65 a viac rokov. Skupinu vo veku 65 rokov a viac tvoria dôchodcovia a pracujúci dôchodcovia.

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania (Tabuľka č. 6) poukazuje na skutočnosť, že najväčší percentuálny podiel obyvateľov má ukončené úplne stredné všeobecné vzdelanie.

Tabuľka č. 6 Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania

VZDELANIE	POČET OBYVATEĽOV
Základné	18
Učňovské (bez maturity)	20
Stredné odborné (bez maturity)	20
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	10
Úplné stredné všeobecné	40
Vyššie	6
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	17
Vysokoškolské doktorandské	2

Ostatní bez udania školského vzdelania	0
Ostatní bez školského vzdelania	37
Deti do 16 rokov	0

(zdroj: www.statistics.sk)

Z hľadiska vierovyznania je najviac zastúpená Rímskokatolícka cirkev. Evidovaní sú aj veriaci Gréckokatolíckej cirkvi a Evanjelická cirkev augsburského vyznania, ako aj obyvatelia bez vyznania. Štruktúru obyvateľov podľa vierovyznania zobrazuje tabuľka č. 7.

Tabuľka č. 7 Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

VIEROVYZNANIE	POČET OBYVATEĽOV	% PODIEL
Rímskokatolícka cirkev	148	87,06%
Gréckokatolícka cirkev	3	1,76%
Pravoslávna cirkev	0	0,00%
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3	1,76%
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0,00%
Evanjelická cirkev metodistická	0	0,00%
Starokatolícka cirkev	0	0,00%
Cirkev bratská	0	0,00%
Kresťanské zbory	0	0,00%
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00%
Ostatné	0	0,00%
Bez vyznania	7	4,12%
Nezistené	9	5,29%
Spolu	170	100%

(zdroj: www.statistics.sk)

V obci je 100 % podiel slovenskej národnosti. Štruktúra obyvateľov podľa národnosti je znázornená v tabuľke č. 8.

Tabuľka č. 8 Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

NÁRODNOSŤ	POČET OBYVATEĽOV	% PODIEL
Slovenská	170	100,00%
Maďarská	0	0,00%
Rómska	0	0,00%
Rusínska	0	0,00%
Ukrajinská	0	0,00%
Česká	0	0,00%
Nemecká	0	0,00%
Poľská	0	0,00%
Srbská	0	0,00%
Ruská	0	0,00%
Ostatné, nezistené	0	0,00%
Spolu	170	100%

(zdroj: www.statistics.sk)

Tabuľka č. 9 zobrazuje vývoj migračného salda v obci Lažany. Migračné saldo vyjadruje rozdiel medzi počtom vystaňovaných osôb z obce a počtom pristaňovaných. Počet vystaňovaných bol najvyšší v roku 2014. Počet pristaňovaných bol najvyšší v roku 2012.

Tabuľka č. 9 Migračné saldo

	2010	2011	2012	2013	2014
Pristaňovaní	2	1	9	3	2
Vystaňovaní	0	1	1	3	7
MIGRAČNÉ SALDO	2	0	8	0	-5

(zdroj: www.statistics.sk)

Občianska vybavenosť

Cestná komunikácia: V prietahu cez obec je vybudovaná cesta III triedy v šírke vozovky cca. 6,0 m. Kryt vozovky je živičný v dobrom stave. Pozdĺž komunikácie nie je vybudovaný ani jednostranný chodník, čo znižuje bezpečnosť chodcov. V dôsledku nedostatku priestoru je možné v budúcnosti vybudovať chodník. V obci sú pozdĺž komunikácií vybudované autobusové zastávky, na ktorých nie sú ani čiastočne vybudované zastávkové pruhy pre stojace autobusy.

Na hlavnú komunikačnú kostru, ktorú tvorí vyššie uvedená cesta III. triedy, sú napojené miestne komunikácie. Všetky tieto komunikácie majú živičný kryt. Smerové vedenie a šírkové usporiadanie týchto komunikácií nie vždy zodpovedá STN 736110, čo je do istej miery ovplyvnené aj existujúcou zástavbou. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop.

Technická infraštruktúra: Obec je elektrifikovaná a plynofikovaná. Obyvatelia nie sú napojení na verejný vodovod. Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s pripojením na ČOV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov zabezpečuje T – mobile a Orange. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Na území obce nie je vybudovaná verejná vodovodná sieť. Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované vodou z vlastných vodných zdrojov - studní. Kvalita vody nie je sledovaná a v mnohých prípadoch môže byť aj nevyhovujúca.

Obec Lažany je zásobovaná elektrickou energiou zo samostatných transformačných staníc. Stanice slúžia pre zásobovanie maloodberateľov pomocou distribučnej elektrickej siete NN.

Kultúra: Kultúrne dedičstvo obce tvorí rímsko-katolícky neoklasicistický kostol z roku 1887. Krásne prírodné okolie obce je vhodné na rybárčenie, hubárčenie a poľovníctvo. V obci sa pravidelne uskutočňujú majálesy, fašiangy a iné spoločenské podujatia. Obyvatelia a návštevníci z okolitých obcí spolu každoročne oslavujú Sv. Mikuláša, Nový rok a podobne výročia.

Cestovný ruch: Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti nezaraďujú obec medzi rekreačne atraktívne oblasti. Prírodné podmienky a kvalitné životné prostredie sú ale predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu, hlavne v oblasti

agroturistiky. Zavedenie systematického a koordinovaného prístupu s okolitým územím k riešeniu tejto problematiky môžu priaznivo podporiť rozvoj rekreačnej funkcie.

Kamenná Baba

Kamenná Baba je chránená oblasť na slovenské. Nachádza sa vo východ časti krajiny, severozápadne od mesta Prešov , pri obci Lačnov . Národná prírodná rezervácia Kamenná Baba zaberá rozlohu 127 hektárov a bola založená v roku 1964. Vyskytuje sa tu veľké množstvo vzácnych rastlín a je miestom značného turistického ruchu. Národnej prírodnej rezervácii Kamenná Baba tvorí 9 vodopádov, cez 20 podzemných priestorov a veľké množstvo zaujímavých skalných útvarov. Túto hlbokú skalnatou rokli vydlaže Lačnovský potok. Skrz toto územie vedie prírodovedný chodník, ktorý meria 2 km s prevýšením 220 m. Cesta trvá necelé dve hodiny a je nenáročná, určená pre všetky vekové kategórie.

Branisko

Priesmyk vo výške 751 m pohoria Branisko, 12 km východne od Spišského Podhradí, ktorý oddeľuje dva historické regióny Spiš a Šariš a rozdeľuje pohoria Branisko na južnú a severnú časť. Do sedla Branisko stúpa zo Spiše serpentíne cesty, z ktorej sú nádherné výhľady na Spiš a Spišský hrad. V sedle došlo roku 1849 k bojovému stretnutiu slovenských dobrovoľníkov s maďarskými Honvéd.

Podnikateľský sektor: V návrhu sa neuvažuje s budovaním alebo rekonštrukciou veľkoplošných priemyselných parkov. Výrobu tu prezentuje len niekoľko malých živnostníkov podnikajúcich v oblasti drevovýroby, ťažby dreva a rôznych služieb. V obci sa v rámci základnej vybavenosti nachádzajú objekty maloobchodnej siete a služieb v súkromnom vlastníctve. V obci sa nachádza maloobchodná predajňa so zmiešaným tovarom a jedno odbytové pohostinské stredisko.

1.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Analýza vonkajšieho prostredia identifikuje hlavné vonkajšie faktory rozvoja obce a vplyvy na vývoj situácie v obci. Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. Identifikáciou príležitostí a ohrození si vie obec stanoviť postupy ako využiť príležitosti a tiež opatrenia na elimináciu ohrození.

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
vybudovanie oddychovej zóny v obci	zhoršujúci sa stav životného prostredia
zveľadenie verejného priestranstva	neriešenie problému existencie čiernych skládok a ich rozšírenie
realizácia projektov podporujúcich využitie obnoviteľných zdrojov energie	nedisciplinovanosť pri nakladaní s odpadmi
zvýšenie ekologickej stability územia	nedostatok finančných prostriedkov
skvalitnenie protipovodňovej ochrany	nedostatočné financovanie z EU fondov
rekonštrukcia technickej, sociálnej a kultúrnej infraštruktúry	neochota ľudí investovať a začať podnikáť v cestovnom ruchu
výstavba a rekonštrukcia športových zariadení	nevysporiadané majetkovoprávne vzťahy
vzdelávacie aktivity pre mládež aj dospelých	zvyšovanie nezamestnanosti
posilnenie spojov do okresného mesta Prešov	zvýšenie zahraničnej konkurencie
výstavba bytových domov	nedostatok finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a štátnych fondov
získanie finančných prostriedkov z EU	nedostatok finančných zdrojov
podpora rozvoja služieb	postupná deštrukcia zariadení pre šport a cestovný ruch
vybudovanie priemyselnej zóny	pokles úrovne služieb cestovného ruchu
zvýšenie zamestnanosti	
príchod investora	
podpora regionálnej produkcie	
výstavba podnikateľskej zóny a zvýšenie zamestnanosti	
veľký podiel lesnej pôdy - lesohospodárske činnosti	
veľký podiel ornej pôdy - poľnohospodárska činnosť	
podpora voľnočasových aktivít pre deti a mládež	
zvýšenie kvality kultúrno-vzdelávacieho procesu	
zlepšenie kultúrneho a športového diania	
rozšírenie a skvalitnenie služieb cestovného ruchu	
výstavba ubytovacích a stravovacích zariadení	

výstavba zariadení pre rekreačné a oddychové služby	
zintenzívnenie spolupráce s inými obcami	
cezhraničná spolupráca	
výstavba kúpaliska	
rozvoj cestovného ruchu a jeho foriem	
výstavba cykloturistických a bežeckých trás	

1.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia

SWOT analýza je základným nástrojom, ktorý sa používa na vyhodnotenie súčasného stavu z rôznych hľadísk, a to z hľadiska silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Zároveň načrtáva možné alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie. Táto analýza je vlastne kombináciou analýzy silných a slabých stránok a analýzy príležitostí a ohrození. Pričom príležitosti a ohrozenia predstavujú vonkajšiu (externú) analýzu, ktorá sa zameriava hlavne na vonkajšie prostredie. Vnútornú (internú) analýzu, v ktorej ide o rozbor vnútorných faktorov organizácie predstavujú silné a slabé stránky. Cieľom SWOT analýzy je posúdiť vnútorné predpoklady obce k uskutočneniu a plneniu Programu rozvoja obce a podrobiť rozboru i vonkajšie príležitostí a obmedzenia.

SWOT analýza súčasného stavu obce Lažany je rozdelená do 4 hlavných oblastí, a to:

- Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
- Sociálna a technická infraštruktúra
- Informatizácia obce
- Propagácia a cestovný ruch

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - poľnohospodárska pôda v rámci hospodárskeho dvora – 131 ha, - existencia predajne zmiešaného tovaru, - rozvinuté lesné hospodárstvo, - hospodárske lesy v katastri obce - rozvinutá drevárska výroba, ťažba dreva 	<ul style="list-style-type: none"> - nevysporiadané pozemkové vlastníctvo, - absencia prepojenia poľnohospodárskej prvovýroby so spracovateľským priemyslom, - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, - málo rozvinuté skúsenosti s podnikaním, - nízka úroveň služieb pre starších, - obmedzené možnosti nákupu rozličného tovaru - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít,
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, - potenciál pre rozvoj tradičných remesiel, - existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva, výroby a cestovného ruchu, - maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika), 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

Sociálna a technická infraštruktúra

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - existencia vlastného zdroja úžitkovej vody v podobe studní, - plynofikácia obce , - dostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange a T - mobile, - existencia kanalizácie a ČOV 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočne využitý prírodný potenciál územia na výstavbu turistických atrakcií – cyklotrás - chýbajúce technické vybavenie pre voľnočasové aktivity - chýbajúce zariadenie pre voľnočasové aktivity (amfiteáter) - nízky stav kultúrnych pamiatok na území - nedostatočný rozvoj rodinných podnikov a fariem
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci, - zrovnoprávnenie papierovej a elektronickej komunikácie medzi verejnou správou, občanmi a podnikateľmi, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšovanie negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zníženie dopravnej dostupnosti a s tým spojené zníženie atraktívnosti územia pre investorov, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - narastanie environmentálneho zaťaženia,

Informatizácia obce	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - pokrytie signálom Orange, T – mobile, - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, 	<ul style="list-style-type: none"> - neexistencia internetovej kaviarne, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy - nedostupný kvalitný digitálny obsah - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov,
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie

Propagácia a cestovný ruch	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - vhodné podmienky pre vytvorenie prírodných trás v - cyklodráha a turistická pešia trasa s napojením na pohorie Branisko a Bachureň, - vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky, - historická pamiatka – kostol, - kultúrne akcie 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - nedostatočné označenie turistických chodníkov, - zlý technický stav turistických chodníkov, - absencia stravovacieho zariadenia, - absencia ubytovacieho zariadenia, - nevyužitý kultúrno – historický potenciál, - nerozvinuté podnikanie v oblasti agroturistiky
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie oddychových zón a nových turistických trás, podpora rozvoja vidieckej turistiky, - možnosť rozvíjať agroturistiku, - výstavba komerčnej infraštruktúry, - možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov, - vytýpanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít, - výstavba rekreačného zariadenia v majetku obce, - výstavba rekreačného príslušenstva pri rekreačnom zariadení, - spracovať multimediálne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU - rozvíjať rodinnú rekreáciu, - vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR, 	<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť prírodných hodnôt výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci, - nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít, - náročné získavanie úverových zdrojov, - neochota ľudí investovať a započat podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu, - zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov, - predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti

2. Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Táto časť obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútornú špecifikáciu a danosti. Navrhuje strategický rozvoj a formuluje ciele v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Víziou obce Lažany je využiť svoj potenciál aby sa obec stala príťažlivou, zaujímavou, s dokonale vybudovanou infraštruktúrou, kvalitnými službami, krásnym a zdravým životným prostredím, s možnosťou kultúrneho a spoločenského vyžitia pre svojich občanov aj návštevníkov obce, vytvorenie priaznivého prostredia pre podnikateľov a podnikanie, využiť svoj prírodný potenciál pre cestovný ruch a zvýšiť tak kvalitu života obyvateľov obce.

Aby mohla byť vízia obce čo najlepšie naplnená stanovila si strategický cieľ na využitie prírodného potenciálu, rozvojom cestovného ruchu zvýšiť ekonomickú stabilitu obce, priniesť tak nové možnosti pre podnikanie, vznik nových pracovných miest a poskytnúť obyvateľom priaznivé podmienky na život.

Obec definovala päť prioritných oblastí na dosiahnutie svojho cieľa:

1. Technická infraštruktúra a zveladenie obce

Oblasť sa zameriava na rozšírenie a skvalitnenie technickej aj dopravnej infraštruktúry a zabezpečenie kvality života obyvateľov vo všetkých jej oblastiach.

2. Sociálna infraštruktúra

Oblasť sa zameriava na skvalitnenie sociálnej infraštruktúry v obci, dobudovanie občianskej.

3. Cestovný ruch a služby

Táto oblasť je zameraná na rozvoj cestovného ruchu, na vytvorenie kvalitných podmienok pre návštevníkov a turistov, vytvorenie podmienok pre realizáciu projektov v oblasti cestovného ruchu a podnikania v cestovnom ruchu

4. Podnikateľský sektor a služby

Oblasť sa zameriava na podporu podnikania, spoluprácu s okolitými subjektmi a vytvorenie pracovných miest v obci.

5. Životné prostredie

Obec sa snaží zabezpečiť pre obyvateľov a návštevníkov zdravé životné prostredie, racionálne využívanie prírodného potenciálu, odpadové hospodárstvo a ochranu životného prostredia.

Tabuľka č. 10 Priority a strategické ciele

Priority	Strategické ciele
Technická infraštruktúra a zveľadenie obce	Zatraktívniť obec pre návštevníkov aj obyvateľov vybudovaním kvalitnej infraštruktúry.
Sociálna infraštruktúra	Zabezpečenie kvalitného života v obci sociálnej infraštruktúry a dobudovaním občianskej vybavenosti
Cestovný ruch a služby	Zabezpečiť kvalitné služby v cestovnom ruchu, prilákať návštevníkov a turistov do obce.
Podnikateľský sektor a služby	Zabezpečiť ekonomickú stabilitu podporovaním podnikania v obci, zvýšením pracovných možností a zamestnanosti v obci.
Životné prostredie	Zabezpečiť zdravé životné prostredie v obci pre obyvateľov a návštevníkov

Zdroj: Vlastné spracovanie

Jedným z predpokladov pre splnenie stanovených cieľov je vybudovať v obci nové možnosti pre obyvateľov, návštevníkov aj turistov. Cieľom je aby obec využila celý svoj potenciál a prírodné danosti. Priority a strategické ciele boli stanovené na základe problémov a ich príčin v súčasnom stave v akom sa obec nachádza. Základom je vytvoriť v obci prostredie pre kvalitný život obyvateľov, priaznivé podnikateľské prostredie, zníženie nezamestnanosti, čím sa zníži odliv obyvateľov za prácou do iných obcí, miest alebo regiónov. To priláka nových ľudí aby začali využívať potenciál obce a obec pre nich bude schopná zabezpečiť čo najlepšie podmienky pre život, vhodné miesta pre trávenie voľného času, pre šport a kultúru. Všetky stanovené ciele sa budú plniť s dôrazom na ochranu životného prostredia v obci a jej okolí.

3. Programová časť /plánovacia časť

Programová časť obsahuje opatrenia a projekty priradené k jednotlivým opatreniam na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce a nadväzuje na strategickú časť.

PRIORITA 1	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ZVEĽADENIE OBCE
<i>Špecifický cieľ</i>	Kvalitná technická infraštruktúra a atraktívna obec
Opatrenie 1.1	Technická infraštruktúra a miestne komunikácie
Aktivity	1.1.1. Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba kanalizácie 1.1.2. Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba vodovodu 1.1.3. Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba čističiek odpadových vôd 1.1.4. Výstavbou a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov 1.1.5. Skvalitnenie pokrytia obecným rozhlasom, TV signálom

	<p>a verejným internetom</p> <p>1.1.6. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia</p> <p>1.1.7. Zvýšenie bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch</p> <p>1.1.8. Podpora protipožiarnej ochrany a dobrovoľného hasičského zboru</p> <p>1.1.9. Skvalitňovanie protipovodňovej ochrany</p>
Opatrenie 1.2	Zveľadená obec
Aktivity	<p>1.2.1 Výstavba odstavných plôch, parkovísk, autobusových zastávok</p> <p>1.2.2 Výstavba verejných priestranstiev, námestí a parkov</p> <p>1.2.3 Osadenie, úprava a starostlivosť o verejnú zeleň</p> <p>1.2.4 Rekonštrukcia nevyužívaných objektov obce</p> <p>1.2.5 Investície do využívania OZE</p> <p>1.2.6 Rekonštrukcia a oprava kultúrnych a historických pamiatok.</p> <p>1.2.7 Rekonštrukcia pamätihodností</p>

PRIORITA 2	SOCIÁLNA OBLASŤ
<i>Špecifický cieľ</i>	Rozvinutá sociálna infraštruktúra, zlepšené podmienky pre vzdelávanie, kultúru a šport, kvalitný bytový fond.
Opatrenie 2.1	Sociálne služby

Aktivity	<p>2.1.1 Služby sociálnej starostlivosti</p> <p>2.1.2 Zvyšovanie kapacity komunitných sociálnych služieb</p> <p>2.1.3 Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb</p> <p>2.1.4 Zriadenie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia</p> <p>2.1.5 Zriadenie denného stacionára</p> <p>2.1.6 Služby pre seniorov, pohybovo znevýhodnených a občanom odkázaným na pomoc (rozvoz stravy, sociálne poradenstvo a pod.)</p> <p>2.1.7 Vybudovanie zdravotného strediska</p> <p>2.1.8 Organizácia akcií a aktivít, zapájanie a podpora seniorov a osamelých obyvateľov</p> <p>2.1.9 Podpora seniorských organizácií a spolupráce</p> <p>2.1.10 Zriadenie Domu smútku</p> <p>2.1.11 Nákup vozidiel pre účely zabezpečenia spoločnej dopravy osôb/špecifickej skupiny</p> <p>2.1.12 Zabezpečovanie spoločnej dopravy osôb/špecifickej skupiny</p>
Opatrenie 2.2	Rozvoj vzdelávania, kultúry a športu
Aktivity	<p>2.2.1 Organizácia kultúrnych, športových a spoločenských podujatí</p> <p>2.2.2 Podpora partnerstiev, klubov, združení</p> <p>2.2.3 Podpora zachovávaní tradícií a folklóru</p> <p>2.2.4 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie kultúrnych zariadení</p> <p>2.2.5 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie športových zariadení (ihriská, šatne, soc. zariadenia, posilňovne, fitness centrá, športové centrá a pod.)</p> <p>2.2.6 Výstavba detských ihrísk</p> <p>2.2.7 Finančná podpora vybraných záujmových združení v obci</p>

	<p>2.2.8 Podpora spolupráce medzi okolitými obcami pri organizácii kultúrnych, športových a spoločenských podujatí</p> <p>2.2.9 Tvorba partnerstiev</p> <p>2.2.10 Aktivity na zvyšovanie povedomia a informovanosti obyvateľov v oblasti kultúry a športu</p>
Opatrenie 2.3	Bytový fond
Aktivity	<p>2.3.1 Územná príprava lokalít pre bývanie</p> <p>2.3.2 Výstavba bytových domov</p> <p>2.3.3 Budovanie a zlepšovanie malej infraštruktúry a prístupu k domom a bytom (parkoviská, chodníky, cesty, odvodnenie, spevnenie a pod.)</p> <p>2.3.4 Údržba a úprava ciest a chodníkov, zimná údržba</p> <p>2.3.5 Zriadenie technického parku so strojmi na údržbu miestnych komunikácií</p> <p>2.3.6 Úprava a udržiavanie verejnej zelene v okolí bytových domov</p>
Opatrenie 2.4	vzdelávanie
	<p>2.4.1 Vzdelávacie a informačné aktivity pre záujemcov a poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu, ktoré zvýšia odborné vedomosti a zručnosti napomôžu tak k skvalitneniu služieb</p> <p>2.4.2 Pomoc na začatie podnikania</p> <p>2.4.3 Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu a ich uvádzania na trh</p>

	<p>2.4.4 Vzdelávacie a informačné aktivity v oblasti starostlivosti o životné prostredie (semináre, školenia, letáky a pod.)</p> <p>2.4.5 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov, detí a mládeže</p> <p>2.4.6 Výchova obyvateľov a návštevníkov obce k ochrane prírody</p> <p>2.4.7 Vzdelávacie aktivity v oblasti využívania OZE</p>
--	--

PRIORITA 3	CESTOVNÝ RUCH A SLUŽBY
<i>Špecifický cieľ</i>	Vybudovaná rekreačná a turistická infraštruktúra.
Opatrenie 3.1	Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu
Aktivity	<p>1.1.1 Výstavba a rekonštrukcia turistických chodníkov, cyklochodníkov, náučných chodníkov, bežeckých tratí a pod.</p> <p>1.1.2 Výstavba a rekonštrukcia oddychových miest s prístreškami, drobná architektúra, studničky, odpočívadlá a pod.</p> <p>1.1.3 Vybudovanie informačného centra</p> <p>1.1.4 Značenia, kiosky, tvorba smerových tabúl a tabúl na označenie cyklochodníkov, turistických trás a pod.</p> <p>1.1.5 Spolupráca s okolitými obcami pri budovaní a skvalitňovaní infraštruktúry (spoločný cyklochodník, turistické trasy a pod.)</p>
Opatrenie 3.2	Propagácia a marketing
Aktivity	<p>3.2.1 Tvorba propagačných materiálov, modernizácia webovej stránky obce a tvorba nových webových stránok</p> <p>3.2.2 Tvorba informačných tabúl v obci</p> <p>3.2.3 Prehliadky obce a výkladom pre turistov</p>

	3.2.4 Marketingové aktivity 3.2.5 Tvorba stratégií, koncepcií CR a iných rozvojových strategických dokumentov 3.2.6 Organizácia výstav, kongresov, súťaží, podujatí a pod. 3.2.7 Spoločná propagácia a marketing s okolitými obcami
Opatrenie 3.3	Kvalitné ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby
Aktivity	3.3.1 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení od 5 do 30 lôžok 3.3.2 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení (reštaurácie, kaviarne, cukrárne, občerstvenie a pod.) 3.3.3 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia rekreačných, športových a relaxačných zariadení, centier a zón (bazény, sauna, fitness, masáže a pod.) 3.3.4 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení doplnkových služieb (zábava, požičovne, suveníry, krajčírstvo, čistiareň, obchody a pod.) 3.3.5 Vytváranie podmienok na poskytovanie vzdelávania vytvorenie kongresových priestorov 3.3.6 Spolupráca zariadení cestovného ruchu v obci (tvorba produktov CR) 3.3.7 Spolupráca zariadení cestovného ruchu v okolitých obciach

PRIORITA 4	PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR A SLUŽBY
<i>Špecifický cieľ</i>	Rozvinutý podnikateľský sektor, priemysel a poľnohospodárstvo

Opatrenie 4.1	Podpora podnikateľského sektora
Aktivity	<p>4.1.1 Vytváranie podmienok pre podnikanie</p> <p>4.1.2 Úprava objektov a plôch na podnikanie</p> <p>4.1.3 Rozvoj služieb verejnej správy pre malé s stredné podnikanie</p> <p>4.1.4 Obecná podpora podnikateľov (propagácia, prenájom priestorov za zvýhodnených podmienok a pod.)</p> <p>4.1.5 Zabezpečenie majetkovo-právnych predpokladov pre opravu, rekonštrukciu alebo odpredaj nevyužívaných budov</p> <p>4.1.6 Realizácia vzdelávacích a informačných aktivít v oblasti samozamestnania, začatia podnikania, efektívneho podnikania</p> <p>4.1.7 Zvyšovanie zamestnanosti podporou podnikania a inovácií</p> <p>4.1.8 Pomoc na začatie podnikania pre nepoľnohospodárske činnosti vo vidieckych oblastiach</p>
Opatrenie 4.2	Rozvoj poľnohospodárskej a lesníckej činnosti
Aktivity	<p>4.2.1 Podpora a rozvoj poľnohospodárstva</p> <p>4.2.2 Podpora regionálnej produkcie</p> <p>4.2.3 Vybudovanie obecného trhoviska (predaj regionálnych produktov)</p> <p>4.2.4 Podpora poľnohospodárskych podnikov</p> <p>4.2.5 Podpora mladých poľnohospodárov a malých poľnohospodárskych podnikov</p> <p>4.2.6 Podpora prvovýrobcov a spracovateľov poľnohospodárskych výrobkov</p> <p>4.2.7 Podpora lesného hospodárstva</p> <p>4.2.8 Modernizácia a skvalitnenie lesohospodárskych činností</p> <p>4.2.9 Činnosti na ochranu a obnovu lesov (požiare, prírodné katastrofy, katastrofické udalosti a iné)</p>

	4.2.10 Zriadenie technického parku s lesníckymi technológiami 4.2.11 Zvyšovanie informovanosti a vzdelávanie obyvateľov v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva (Lesná škôlka/škola
Opatrenie 4.3	Spolupráca
Aktivity	4.3.1 Podpora vytvárania partnerstiev 4.3.2 Zlepšenie spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom 4.3.3 Spoločná propagácia v území 4.3.4 Podpora horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi subjektmi krátkeho dodávateľského reťazca 4.3.5 Cezhraničná spolupráca

PRIORITA 5	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
<i>Špecifický cieľ</i>	Kvalitné životné prostredie, využívanie OZE a zavádzanie inovácií
Opatrenie 5.1	Starostlivosť o životné prostredie
Aktivity	5.1.1 Úprava obecného potoka a jeho okolia 5.1.2 Rekonštrukcia obecných splavov vody 5.1.3 Čistenie verejných priestranstiev a obytných zón 5.1.4 Čistenie a úprava lesa 5.1.5 Obnova a údržba lesných ciest 5.1.6 Vysádzanie a udržiavanie verejnej zelene a typických rastlín s cieľom zachovania príznačného biotopu 5.1.7 Obnova, rekonštrukcia, úprava a budovanie verejných priestranstiev 5.1.8 Obnova a výmena prvkov drobnej architektúry

	5.1.9 Obnova a starostlivosť o prírodné lokality
Opatrenie 5.2	Ochrana životného prostredia
Aktivity	<p>5.2.1 Skvalitňovanie protipovodňovej ochrany</p> <p>5.2.2 Využívanie prírodných stavebných materiálov pri obecných stavbách</p> <p>5.2.3 Znižovania energetickej náročnosti verejného osvetlenia</p> <p>5.2.4 Znižovanie dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia vykurovaním a spaľovaním odpadu</p> <p>5.2.5 Rozvoj odpadového hospodárstva</p> <p>5.2.6 Lokalizácia a odstraňovanie čiernych skládok</p> <p>5.2.7 Podpora triedenia a zberu odpadu</p> <p>5.2.8 Technológia a vybavenie obce na triedenie odpadu (zberný dvor, zberné kontajnery, obecné kompostovisko, recyklácia, spaľovňa a pod.)</p> <p>5.2.9 Využívanie OZE</p> <p>5.2.10 Podpora využívania alternatívnych zdrojov energie</p> <p>5.2.11 Monitoring a verejná kontrola životného prostredia</p>

4. Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

4.1 Popis úloh jednotlivých partnerov a organizačné zabezpečenie realizácie

Na plnení úloh a realizácii sa podieľajú ako partneri obyvatelia obce, všetky podnikateľské aj nepodnikateľské subjekty, organizácie a inštitúcie pôsobiace na území obce. Všetci títo partneri mohli vstúpiť do tvorby a realizácie programu rozvoja obce osobne alebo formou dotazníkov mohli vyjadriť svoje požiadavky.

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj prostredníctvom programu rozvoja obce a akčných plánov. Realizácia je aktivitou samosprávy obce a vykonáva ju prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorý rozhoduje o všetkých veciach správy obce, ktoré nespádajú do kompetencií zastupiteľstva obce. Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu a schvaľuje každoročne vyhodnotenie jeho plnenia. Realizácia vyžaduje pravidelnú prácu starostu aj obecného zastupiteľstva v spolupráci s partnermi obce, obyvateľmi aj podnikateľským a nepodnikateľským sektorom a externým prostredím.

4.2 Akčný plán

Akčný plán vychádza zo stratégie a ide o konkrétny harmonogram projektov súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach. Je časovo ohraničený a tvorí základ pri tvorbe rozpočtu obce. Jeho súčasťou je aj predpokladaný časový harmonogram na najbližšie dva roky, určuje zodpovednosť jednotlivých subjektov za plnenie cieľov, obsahuje predpokladané zdroje financovania a predpokladané rozpočty.

Akčný plán je znázornený v tabuľke č. kde sú uvedené konkrétne projekty, ktoré plánuje obce zrealizovať a tým naplňať ciele PRO.

Tabuľka č. 11 Akčný plán

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie
Výstavba odvodňovacej nádrže	2019	Obec	Externé zdroje
Modernizácia vybavenia KD – stoly, stoličky	2018	Obec	Externé zdroje
Rekonštrukcia detského ihriska	2016	Obec	Externé zdroje
Rekonštrukcia polyfunkčného objektu	2016	Obec	Externé zdroje
Kamerový systém	2016	Obec	Externé zdroje
Verejné osvetlenie	2016	Obec	Externé zdroje
Dobudovanie ČOV	2020	Obec	Externé zdroje

4.3 Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovania a hodnotenia je získanie informácií o plnení cieľov PRO. Ide o priebežné sledovanie a vyhodnocovanie vykonaných opatrení, realizácie konkrétnych aktivít a kontroly celkovej efektívnosti využitia vynaložených prostriedkov. Proces monitorovania sa uskutočňuje po celú dobu implementácie programu, priebehu realizácie projektov a aktivít až do ukončenia jeho platnosti. Monitorovanie umožňuje vykonávať hodnotenie a jeho výsledky zároveň poukazujú na potenciálne problémy alebo nedostatky. Priebežne sa hodnotí počas celej implementácie programu a operatívne sa skúma efektívnosť a účinnosť vynakladaných prostriedkov.

Výstupom monitorovania a hodnotenia je monitorovacia správa schválená obecným zastupiteľstvom. Za prípravu monitorovacej správy je zodpovedná samospráva obce .

Tabuľka č. 12 Plán priebežných hodnotení

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2016	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V prípade potreby	Kontrola programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie	2016	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov Pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2016 - 2022	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov, na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a podobne.

Zdroj: vlastné spracovanie

5. Finančná časť

Finančná časť zobrazuje finančné zdroje jednotlivých opatrení a aktivít pri plnení cieľov PRO. Obsahuje indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO, model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít a projektov za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na rozpočet obce a hodnotiacu tabuľku pre výber projektov. Tieto zdroje vznikajú z rôznych sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, zdroje zahraničné, predovšetkým prostriedky Európskej únie alebo iné zdroje ako sú pôžičky a úvery.

Tabuľka č. 13 Indikatívny finančný plán

	ROK								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Spolu
Hospodárska a oblasť	-	-	-	-	6 500	-	-	-	6 500
Sociálna oblasť	-	191 200	-	3 000	-	-	-	-	194 200
Environmen tálna oblasť	-	-	-	-	-	5 000	-	-	5 000
Spolu	-	191 200	-	3 000	6 500	5 000	-	-	205 700

Zdroj: obecný úrad obce Lažany

Indikatívny rozpočet je celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej platnosti schváleného PHSR, ktorý by mal rešpektovať princípy zodpovedného finančného manažmentu. Jeho súčasťou by mala byť aj plánovaná rezerva tzv. výkonnostná rezerva, ktorá má priamy vzťah k rozpočtu obce (s dosahom na jej hospodárenie).

Hodnotenie projektov je dôležitá súčasť finančného plánovania. Vytvorenie hodnotiacich kritérií má pre výber realizácie projektov objektívne a zodpovedne určiť stupeň priority a pripravenosti projektu. Hodnotiacia tabuľka je upravená pre potreby obce Lažany, kde najvyššiu prioritu majú projektu, ktoré vyplývajú priamo zo zákona alebo legislatívy, projekty s vysokou prioritou sú projekty s oporou VZN alebo projekty MAS a ich realizácia je nutná pre

obec, v strednej úrovni sú projekty spolufinancované z EŠIF a ich realizácie je vhodná pre obec, v nízkej prioritě sú zaradené projekty v fáze úvah a v najnižšej ostatné projekty bez základného spracovania.

Tabuľka č. 14 Hodnotiaca tabuľka projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium
1	Najvyššia	<ul style="list-style-type: none"> - Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo z legislatívy EÚ - Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu
2	Vysoká	<ul style="list-style-type: none"> - Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce - Projekty s právoplatným stavebným povolením a uskutočneným VO - Projekty MAS - Projekty s vysokou podporou obyvateľov - Projekty s potenciálom spolufinancovanie z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre obec nutná
3	Stredná	<ul style="list-style-type: none"> - Projekty s potenciálom spolufinancovanie z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre obec vhodná
4	Nízka	<ul style="list-style-type: none"> - Projekty definované ako zámery, v štádiu úvah
5	Najnižšia	<ul style="list-style-type: none"> - ostatné

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Schválenie PRO	
Dokument	<p>Názov: Program rozvoja obce Lažany na roky 2015 - 2022</p> <p>Štruktúra dokumentu:</p> <p>Dokument je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii regionálneho rozvoja SR. Dokument sa skladá z piatich častí:</p> <p>Analytická časť</p> <p>Obsahuje informácie, ukazovatele, analýzy a hodnotenie vnútorného a vonkajšieho prostredia, ekonomickú, hospodársku a sociálnu situáciu v obci, súčasnú infraštruktúru, životné prostredie a služby.</p> <p>Strategická časť</p> <p>Predstavuje priority a strategické ciele potrebné pre dosiahnutie vytýčených cieľov a pre zlepšenie súčasného stavu v obci.</p> <p>Programová časť</p> <p>Obsahuje konkrétne opatrenia projekty potrebné na dosiahnutie stanovaných cieľov.</p> <p>Realizačná časť</p> <p>Popisuje postup realizácie, spôsob kontroly, monitorovanie a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obce.</p> <p>Finančná časť</p> <p>Obsahuje finančný plán Programu rozvoja obce pre financovanie konkrétnych aktivít, opatrení a projektov</p>
Spracovanie	<p>Forma spracovania – formou externého poradenstva</p> <p>Obdobie spracovania -</p> <p>Riadiaci tím – počet členov 4, počet stretnutí 3</p> <p>Pracovné skupiny – počet skupín 1, počet členov 4, počet stretnutí 2</p> <p>Externá odborná spolupráca – Združenie pre rozvoj regiónu n. o.</p> <p>Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou – dotazníky, verejnosť bola vyzvaná prostredníctvom web stránky, úradnej tabule, vývesky</p>
Prerokovanie	<p>Prerokovanie v orgánoch samosprávy – 26.09.2015</p> <p>Verejné pripomienkovanie – 10.09.2015</p>
Schválenie	<p>Obecné zastupiteľstvo obce Lažany schvaľuje Program rozvoja obce Lažany na roky 2015 - 2022</p>

6. Povinné prílohy PRO

1. Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovnej skupiny
2. Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO
3. Zoznam skratiek
4. Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovnej skupiny

Riadiaci tím		
Meno	Funkcia v obci	Činnosť v riadiacom tíme
Emília Miškufová	starostka obce	Koordinátor riadiaceho tímu
Martin Miškuf	zástupca starostu obce	Člen riadiaceho tímu
Tatiana Miškufová	Poslanec OZ	Člen riadiaceho tímu
Mgr. Erika Rypáková	externý odborník	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
Pracovná skupina		
Meno	Oblasť pôsobenia	
Marián Lesník	Poslanec OZ	
Bc. Róbert Miškuf	DHZ	
Peter Nazarej	Podnikateľ	
Anton Miškuf	Podnikateľ	

Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov

www.e-obce.sk

Štatistický úrad SR

Informácie z Obecného úradu Lažany

Program rozvoja obce Lažany 2008 – 20015

SODB 2011

Národná stratégia regionálneho rozvoja

Metodika PRO

Príloha č 3 Zoznam skratiek

PR Program rozvoja

PRO Program rozvoja obce

č. číslo

Z.z. Zbierka zákonov

PHSR Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

SR Slovenská republika

m n.m metrov nad morom

ZŠ Základná škola

MŠ Materská škola

ČOV čistička odpadových vôd

CR cestovný ruch

VÚC Vyšší územný celok

EÚ Európska Únia

SWOT analýza silných a slabých stránok, ohrození a príležitostí

Príloha č. 4 Akčný plán obce

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie
Výstavba odvodňovacej nádrže	2019	Obec	Externé zdroje
Modernizácia vybavenia KD – stoly, stoličky	2018	Obec	Externé zdroje
Rekonštrukcia detského ihriska	2016	Obec	Externé zdroje
Rekonštrukcia polyfunkčného objektu	2016	Obec	Externé zdroje
Kamerový systém	2016	Obec	Externé zdroje
Verejné osvetlenie	2016	Obec	Externé zdroje
Dobudovanie ČOV	2020	Obec	Externé zdroje